

Onderzoeksplan Ambrosiushoeve 1998

Hoewel 1998 nog ver weg is, is het nu al wel de tijd om suggesties voor onderzoek in 1998 in te dienen. Ideeën vanuit de bijenhouderij zijn altijd van harte welkom. De suggesties moeten wel passen binnen de taakstelling van de Ambrosiushoeve. Dat wil zeggen dat nieuwe projecten praktijkgericht dienen te zijn en passen binnen de volgende thema's.

1. De teelt van honingbijen en andere bestuivende insecten.
2. Ziekten en parasieten van bestuivende insecten.
3. Effecten van gewasbeschermingsmiddelen op bestuivende insecten.
4. Bestuivingsonderzoek.

U kunt suggesties insturen naar het bestuur van uw bijenteeltvereniging. Deze worden dan besproken in de Bedrijfsraad voor de bijenhouderij. Vóór 1 augustus 1997 dienen de voorstellen binnen te zijn bij het bestuur van de Ambrosiushoeve. Door het bestuur van de Ambrosiushoeve worden de onderzoeksvoorstellen tegen elkaar afgewogen. In het najaar wordt dan het nieuwe onderzoeksplan voor 1998 vastgesteld.

Bruidsvluchten

In deze periode van het jaar hebben veel bruidsvluchten plaats. Het welslagen van de bruidsvlucht bepaalt of de jonge koninginnen goed aan de leg gaan. Bij de bruidsvluchten is de oriëntatie van de jonge koninginnen op de bijenkast en zijn omgeving zeer belangrijk. Verander in deze periode zo weinig mogelijk aan de bijenkast en zijn omgeving. Ga met de betreffende bijenvolken zeker niet reizen in de periode dat de koninginnen op bruidsvlucht gaan. Als reizen nodig is, reis dan op de dag van het doppen breken of binnen twee dagen hierna, omdat dan de jonge koningin zich nog niet heeft georiënteerd op de omgeving van het bijenvolk. Beperk ook uw nieuwsgierigheid en wacht tot drie weken na het doppenbreken voor controle van de jonge koninginnen. Bij slecht weer is het beter nog langer te wachten. Jonge koninginnen kunnen, tot ze ongeveer 30 dagen oud zijn, nog op bruidsvlucht gaan.

Varroaresistente bijen

De jaarlijkse bijeenkomst van Duitstalige bijenteelt-onderzoekers, die dit jaar in Jena werd gehouden, is ook door enkele medewerkers van de Ambrosiushoeve bezocht.

Voor al in Duitsland wordt al meerdere jaren onderzoek gedaan om de resistentie van bijen tegen de varroamijt te vergroten. Indien het zou lukken om een varroamijtresistente bij te kweken, zou het gebruik van varroamijtbestrijdingsmiddelen niet meer nodig zijn. Tot nu toe is er echter nauwelijks vooruitgang geboekt met dit onderzoek. Er is met name gezocht naar bijen waarvan de gesloten broedperiode kort is. Het is echter gebleken dat er te weinig variatie bestaat. Er zijn geen bijenvolken gevonden met een zodanig korte gesloten broedperiode dat daardoor de varroamijten zich niet meer voort kunnen planten. Betreffende het poetsgedrag van de bijen, en het beschadigen van de varroamijten met de monddelen zijn er wel verschillen van bijenvolk tot bijenvolk gevonden. Ook deze verschillen zijn echter te klein om hiermee een kansrijke en gerichte selectie te starten om te komen tot een varroaresistentie bij. De algemene indruk was dat dit onderzoek zeker voorlopig nog geen praktisch bruikbare resultaten zal opleveren.

Parasieten bij hommels

Evenals de honingbijen worden ook hommels bedreigd door parasieten. Een inwendige mijt, vergelijkbaar met de *acarapis* mijt bij honingbijen, is *Locustacarus buchneri*.

Acarapis leeft vooral in de tracheeën, de luchtbuizen in het borststuk van de honingbijen. *Locustacarus buchneri* daarentegen leeft bij hommels vooral in de luchtzakken in het achterlijf. Verder is er nog betrekkelijk weinig bekend over *Locustacarus buchneri*. In de literatuur is te vinden dat deze mijt van hommel naar hommel overstapt.

In verband met mogelijke problemen bij de massakweek van hommels voor bestuiving is op de Ambrosiushoeve recent de levenswijze van deze mijt nader onderzocht. Hierbij werd vastgesteld dat *Locustacarus buchneri* al in de luchtzakken van de poppen te vinden is. Deze mijten zitten op de larven van de hommels te wachten totdat de openingen van de luchtbuizen groot genoeg zijn om erin te kunnen kruipen. Kort voor de verpoping kruipen de mijten dan naar binnen. Bij eerder onderzoek is dit nooit aangetoond. Er zijn dus grotere verschillen tussen de *Acarapis* mijt bij honingbijen en *Locustacarus buchneri* bij hommels dan tot nu toe werd aangenomen.